

BOSNA I HERCEGOVINA
BRČKO DISTRIKT BOSNE I HERCEGOVINE
OSNOVNI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 P 148260 22 P
Brčko, 16.09.2024. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, sudija Alisa Musić, u pravnoj stvari tužitelja O.I., sina M. iz B., ulica ... broj ..., koga zastupa punomoćnik Mirko Simić, advokat iz Brčkog, protiv tužene O.N., kći I. iz B., nastanjena na adresi ..., ...,, koju zastupa punomoćnik Osman Mulahalilović, advokat iz Brčkog, radi utvrđenja ništavosti izjave o odricanju od nasljeđa i utvrđenja, v.sp. 250.000,00 KM, nakon održane usmene, neposredne, glavne i javne rasprave zaključene dana 16.09.2024. godine u prisustvu punomoćnika stranaka, donio je sljedeću

P R E S U D U

I

Odbija se u cijelosti kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja, a koji glasi:

„Utvrđuje se da je ništava izjava o odricanju od nasljeđa (nasljednička izjava) data na zapisnik kod Osnovnog suda Brčko distrikta BiH u predmetu broj: O-346/05 dana 05.07.2005. godine, pred stručnim saradnikom Osnovnog suda Brčko distrikta BiH u postupku raspravljanja zaostavštine iza umrlog O.I.1, sina M., iz O., data od strane njegovih zakonskih nasljednika oca O.M., sina I. i majke O. rod. H. E., kćeri H., oboje iz O., te se utvrđuje da su O. M., sin I. i O. rod. H. E., kći H., oboje iz O., zakonski nasljednici umrlog O. I.1, sina M. iz O. sa dijelom od po 1/4 svako, na dijelu od 1/16 nekretnina upisanih u z.k. ul. br. 468 i 677 k.o. G. R., odnosno dijelu od 1/3 nekretnina upisanih u p.l. br. 888 k.o. G. R. i dijelu od 1/1 nekretnina upisanih u p.l. br. 296 k.o. Č. i p.l. br. 245 k.o. B. D., a što je tužena dužna trpiti i dozvoliti da se na osnovu ove presude zakonski nasljednici umrlog O. I.1, sina M., otac O. M., sin I. i O. rod. H. E., kći H., oboje iz O., upišu kao vlasnici i posjednici naprijed navedenih nekretnina sa naprijed utvrđenim idealnim dijelom u zemljišnoj knjizi i katastarskom operatu, a sve u roku od 30 dana od pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Utvrđuje se da u ostavinsku masu (zaostavštinu) iza umrlog O. I.1, sina M., iz O., ulazi jedan automobil marke M. B. E ... CDI, ..., vrijednosti 70.875,90 KM, ušteđevina u iznosu od 2.157,85 KM, kao i životno osiguranje na ime ostavioca u iznosu od 39.781,392 KM, te se utvrđuje da su O. M., sin I. i O.rod. H.E., kći H., oboje iz O., zakonski nasljednici umrlog O. I.1, sina M. iz O., sa dijelom od po 1/4 svako na naprijed navedenoj zaostavštini, a što je tužena dužna trpiti i priznati, te im predati u posjed navedene idealne dijelove na putničkom automobilu, a u nemogućnosti predaje u posjed, isplatiti im njihovu protuvrijednost, te isplatiti im ušteđevinu i životno osiguranje u skladu sa njihovim idealnim dijelovima u roku od 30 dana od pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja“.

II

Obavezuje se tužitelj da tuženoj, na ime troškova parničnog postupka, isplati iznos od 5.539,80 KM, u roku od 30 dana od dana prijema prepisa presude.

Obrazloženje

Tužitelj je putem punomoćnika dana 13.06.2022. godine podnio tužbu protiv tužene radi poništenja izjave o odricanju od nasljeđa i utvrđenja iako je tužbenim zahtjevom tražio utvrđenje ništavosti izjava o odricanju od nasljeđa. U tužbi je naveo da je dana 05.07.2005. godine Osnovni sud Brčko distrikta BiH donio rješenje o nasljeđivanju, broj: O-346/05, iza umrlog O.I.1, sin M. iz O. Kao nasljednici iza umrlog O.I.1 su se pojavili njegova supruga O.N. i njegovi roditelji, otac M. O. i majka E. O. Ostavitelj nije imao djece i nije imao drugih nasljednika osim supruge i roditelja. Roditelji M. i E. više nisu živi, a tužitelj je njihov sin. Roditelji ostavioca, a i ovdje tužitelj, su se prihvatili svog zakonskog nasljednog dijela i isti su ustupili svojoj snahi O.N., ovdje tuženoj, te je O.N. naslijedila svu zaostavštinu umrlog O.I.1, dakle nekretnine upisane u z.k. uložak broj 468 i 677 k.o. G. R. sa dijelom od 1/16, te dio od 1/3 nekretnina upisanih u p.l. broj 888 k.o. G.R., te i dio od 1/1 nekretnina upisanih u p.l. broj 296 k.o. Č. i p.l. broj 245 k.o. B. D. Tužitelj nadalje ističe da njegovi roditelji u vrijeme davanja nasljedničke izjave nisu znali da je ostavilac O.I.1 već zaključio ugovor o doživotnom izdržavanju sa svojom suprugom O.N. te da su tim ugovorom obuhvaćene nekretnine upisane u z.k. uložak broj 1479, 1483, odnosno p.l. 1440, sve k.o. G. R. O.M. je sastavio nasljedničku izjavu dana 05.07.2005. godine te ju je i ovjerio istog dana kod Osnovnog suda Brčko distrikta BiH, Ov. broj 2898/2005, u kojoj je jasno naveo da se prihvata svog nasljednog dijela iza sina O.I.1 u ostavinskom predmetu broj O-346/05. Nasljednička izjava uzeta na zapisnik od strane Osnovnog suda Brčko distrikta BiH nije uzeta od strane sudije, nego od strane stručnog saradnika te ni ona nije mogla biti osnov za donošenje rješenja o nasljeđivanju u tom predmetu. Tužena je dovela u zabludu nasljednike svoga supruga (roditelje ostavioca O.I.1) te ih je u zabludi držala sve do njihove smrti budući da im nije saopštila da je sa O.I.1 zaključila ugovor o doživotnom izdržavanju. Tužitelj smatra da su njegovi roditelji bili u zabludi te da je njihova nasljednička izjava rušljiva, suprotna je njihovoj volji, ali je i izjava ništava jer je uzeta od strane stručnog saradnika, te kao takva ne može proizvesti pravno dejstvo prema odredbi člana 139 Zakona o nasljeđivanju. Tužitelj navodi da prema odredbi člana 157 stav 2 Zakona o nasljeđivanju sve odluke donosi sudija pojedinac, dok je članom 158 Zakona o nasljeđivanju propisano da nasljedničke izjave uzima sudija sa zapisničarom, dok ostale izjave stranke mogu dati na zapisnik i pred drugim ovlaštenim radnikom suda. Zapisnik potpisuju stranke, zapisničar i sudija u skladu sa odredbom člana 159 Zakona o nasljeđivanju u vezi sa odredbom člana 91 Zakona o vanparničnom postupku Brčko distrikta BiH. Rješenje o nasljeđivanju je pravosnažno istog dana kada je doneseno što znači da su se stranke odrekle prava na žalbu prije nego što je rješenje o nasljeđivanju pismeno izrađeno i dostavljeno strankama pa je i samo rješenje ništavo iz ovih razloga po mišljenju tužitelja. Navodi i da je ostavitelj O.I.1 dugo godina sa tuženom kao suprugom živio u K. Š. gdje je stekao stan, automobil marke „M.“, uštedevinu u gotovom novcu na računu kod banke i životno osiguranje, a koja imovina nije ušla u zaostavštinu iza umrlog O.I.1. Tužitelj je predložio da sud utvrdi da je ništava izjava o odricanju od nasljeđa (nasljednička izjava) data na zapisnik kod Osnovnog suda Brčko distrikta BiH u predmetu broj: O-346/05 od 05.07.2005. godine, data pred stručnim saradnikom Osnovnog suda Brčko distrikta BiH u postupku raspravljanja zaostavštine iza umrlog O.I.1, sin M. iz O., dakle izjava data od strane roditelja tužitelja, oca O.M. i majke O.E., rođena H., te da sud utvrdi da su O.M. i O.E. zakonski nasljednici iza umrlog O.I.1, sin M., sa dijelom od po $\frac{1}{4}$ na nekretninama: na dijelu nekretnine 1/16 upisanih u z.k. uložak broj 468 i 677 k.o. G. R. na dijelu nekretnine 1/3 upisanih u p.l. 888 k.o. G. R. i na 1/1 nekretnine upisane u p.l. broj 296 k.o. Č. i p.l. broj 245 k.o. B. D., što je tužena dužna trpiti i dozvoliti da se na osnovu ove presude zakonski nasljednici umrlog O.I.1, otac M. i majka E. O., oboje iz O., upišu kao vlasnici i posjednici naprijed navedenih nekretnina u zemljišnoj knjizi i katastarskom operatu, sve u roku od 30 dana od pravosnažnosti

presude. Prema uređenom tužbenom zahtjevu od 18.07.2024. godine tužitelj je tražio i da sud utvrdi da u ostavinsku masu (zaostavštinu) iza umrlog O.I.1, sina M., ulazi i automobil marke M. B.E ... CDI, ..., vrijednosti 70.875,90 KM, ušteđevina u iznosu od 2.157,85 KM, životno osiguranje na ime ostavioca u iznosu od 39.781,392 KM, te da se utvrdi da su O.M.i O.E. zakonski nasljednici iza umrlog O.I.1, sin M., iz O. sa dijelom od po ¼, što je tužena dužna priznati i trpiti te im predati u posjed navedene idealne dijelove na automobilu, a u nemogućnosti predaje u posjed, da im isplati protuvrijednost u novcu, te da im isplati ušteđevinu i životno osiguranje u skladu sa idealnim dijelovima O.M. i O.E. u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude.

Sud je cijenio da je izvršeno preinačenje tužbe u pogledu potraživanja za platu u iznosu od 7.513,702 KM, koji zahtjev je tužitelj postavio u uređenom zahtjevu od 18.07.2024. godine, dok ovakav zahtjev tužitelj nije postavio u prvobitnom tužbenom zahtjevu, pa kako se tužena protivila preinaci tužbe na ročištu za glavnu raspravu, a kako sud cijeni da je tužitelj mogao preinačiti tužbu i ranije (tužitelj je imao saznanje o zaostalim platama ostavitelja po osnovu ugovora o doživotnom izdržavanju kojeg je i sam predložio kao dokaz u ovom postupku, kao i po osnovu akta Poreske uprave – nasljedstvo iza umrlog, preveden dokument sa švedskog jezika od stalnog sudskog tumača, koji dokumenta je tužitelj priložio u spis u fazi pripremnog ročišta), a kako ni tužena nije bila u mogućnosti da raspravlja o preinačenoj tužbi bez odlaganja rasprave (na koje činjenice bi se eventualno predložili i drugi dokazi), to je sud odbio preinačenje tužbe u pogledu isticanja novog zahtjeva tužitelja – potraživanja za platu od 7.513,702 KM shodno odredbi člana 155 stav 1 u vezi sa odredbom člana 156 stav 2 i 4 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 28/18, u daljem tekstu: ZPP). Sud je cijenio i da je tužitelj povukao dio zahtjeva koji se odnosi na stan sa namještajem i stvarima iz drugog stava petita tužbenog zahtjeva, kojem povlačenju se nije usprotivila tužena, dok u ostalom dijelu uređenog zahtjeva sud cijeni da se ne radi o preinaci kako to pogrešno navodi tužena obzirom na sadržaj tužbenog zahtjeva iz same tužbe (obzirom na tekst zahtjeva iz tužbe).

Tokom postupka tužitelj je istakao da se nasljednička izjava razlikuje u sadržini, a isto lice je dalo tu izjavu, zatim da se nasljednička izjava mora dati kod sudije, a nasljedničke izjave od roditelja tužitelja nisu u ostavinskom postupku kod ovog suda uzete na zakonit način. Istakao je da je iza umrlog O.I.1 ostala imovina u Š. za koju nisu mogli znati njegovi roditelji. Ugovor o doživotnom izdržavanju kojeg je O.I.1 zaključio sa svojom suprugom nije validan budući da O.I.1 nije mogao da shvati značaj svoje izjave u vrijeme zaključenja tog Ugovora zbog bolesti - karcinoma. Istakao je da je tužena počinila više krivičnih djela, te da tokom ovog postupka nije ni pristupila raspravi kako bi dokazivala činjenice. Opredijelio je zahtjev za naknadu troškova postupka oko 20.000,00 KM zbog dostavljanja dokumentacije iz Š., prevoda sa ... na bosanski jezik, troškove advokata, vještaka, svjedoka i troškove samog tužitelja. Punomoćnik tužitelja je opredijelio troškove u pismenom troškovniku od 16.09.2024. godine na iznos od 7.740,00 KM bez sudskih taksi i troškova vještačenja.

U odgovoru na tužbu od 16.12.2022. godine tužena je osporila tužbu i postavljene tužbeni zahtjev navodeći da je nasljednik iza umrlog O.I.1 dao nasljedničku izjavu pred ovim sudom, te se ne može dva puta davati ista nasljednička izjava jer je jednom data nasljednička izjava neopoziva. Podneskom od 05.08.2024. godine tužena je istakla prigovor presuđene stvari, prigovor litispendencije jer je ostavina iza O.I.1 završena pred sudom u Š. za pokretne stvari dana 11.04.2005. godine kada je za nasljednika proglašena tužena, a sva imovina je predstavljala bračnu stečevinu. Istakao je i da je pred sudom u Š. prikazan ugovor o doživotnom izdržavanju prema kojem sva imovina, pokretne stvari,

gotov novac pripadaju supruzi, ovdje tuženoj. Predmet raspravljanja te ostavine u Š. je bio automobil kao pokretna stvar, a isti je obuhvaćen i ugovor o doživotnom izdržavanju pa ne može biti predmet ovog tužbenog zahtjeva. Životno osiguranje je ugovoreno u korist supruge, kako je to navedeno na ostavinskoj raspravi pred sudom u Š., dok su plate i ušteđevina novac koji su obuhvaćeni ugovorom o doživotnom izdržavanju. Odredbom člana 54 stav 1 Zakona o rješavanju sukoba zakona u određenim odnosima propisano je da je sud u Bosni i Hercegovini nadležan za suđenje u sporovima o imovinskopравnom zahtjevu ako se na teritoriji BiH nalazila imovina ili predmet koji se tužbom traži. Automobil je prema dokazima tužitelja, kao predmet imovinskopравnog zahtjeva u vrijeme ostavine u Š., bio i ostao u Š., a imovina-novac od plata, ušteđevina i životno osiguranje su također u Š., pa stoga tužena predlaže da sud odbaci tužbu tužitelja prema odredbi člana 16 stav 3 ZPP-a u vezi sa članom 54 stav 1 Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima. Nadalje, tužena je istakla i materijalnopravne prigovore i to da je odredbom člana 158 Zakona o nasljeđivanju SRBiH propisano da izjave mogu biti uzete na zapisnik i od strane ovlaštenog radnika suda, a stručni saradnik S.H. je bio ovlašten radnik suda po osnovu svog zaposlenja. Stoga je, po mišljenju tužene, neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja da je ništava izjava o odricanju od nasljeđa jer je ista data u skladu sa odredbom člana 158 Zakona o nasljeđivanju SRBiH. Tužena je istakla i prigovor nedostatka aktivne legitimacije jer tužitelj nije nužni nasljednik svoga brata da bi uopšte bio legitimisan za podnošenje ove tužbe prema odredbi člana 29 stav 1 Zakona o nasljeđivanju SRBiH, a nije ni dokazao da je trajno nesposoban za rad i da nema nužnih sredstava za život. Izjava roditelja tužitelja o odricanju od naslijeđa predstavlja poklon po mišljenju tužene, a u skladu sa odredbom člana 47 stav 1 Zakona o nasljeđivanju Brčko distrikta BiH. Vraćanje poklona mogu tražiti nužni nasljednici, a tužitelj nije nužni nasljednik pa ne može tražiti vraćanje poklona. Smanjenje raspolaganja je u smislu odredbe člana 48 stav 1 Zakona o nasljeđivanju Brčko distrikta BiH mogao tražiti otac ili majka tužitelja i to u roku od tri godine od dana smrti ostavitelja O.I.1. Tužitelj nije jedini nasljednik iza O.M. i O.E. pa ne može tražiti ¼ nekretnina u ime ostalih nasljednika koji su suparničari (tužitelj je jedan od 5 nasljednika).

Tokom postupka tužena je istakla da je neophodno da sud cijeni Ugovor o doživotnom izdržavanju koji je originalan i ovjeren od strane sudije ovog suda, prigovorila je mjesnoj nadležnosti ovog suda kod odlučivanja po drugom dijelu petita tužbenog zahtjeva, a istakla je i da su nastupjeli zastarni rokovi u skladu sa odredbama Zakona o nasljeđivanju. Predložila je da sud odbije tužbeni zahtjev te da tužitelja obaveže da tuženoj nadoknadi troškove parničnog postupka koji se odnose na sastav odgovora na tužbu, zastupanje na pripremnom ročištu i na glavnoj raspravi u iznosima od po 421,20 KM sa uračunatim PDV-om, zatim za sastav obrazloženog podneska iznos od 2.597,40 KM, za zastupanje tužene na nastavku glavne rasprave iznos od 2.597,40 KM, te i taksa na odgovor na tužbu po odluci suda.

Tokom postupka, na prijedlog stranaka, izvedeni su dokazi čitanjem materijalne dokumentacije: Rješenje o nasljeđivanju Osnovnog suda u Brčkom, broj: O-346/05 od 05.07.2005. godine, nasljednička izjava O.M. data Osnovnom sudu Brčko distrikta BiH na ostavinu broj O-346/05 od 05.07.2005. godine, Ov.br. 2898/2005 od 05.07.2005. godine, prevod dokumenta dopis-upit o dokumentima iz kartona pacijenta dostavljen od Regionalnog arhiva u O. dana 07.09.2021. godine sa fotokopijom originalnog dokumenta na ... jezik, prevod dokumenta o osnovnom iznosu naknade (prevod od 30.07.2023. godine) uz originalan dokument na ... jeziku, službena zablješka Osnovnog suda Brčko distrikta BiH broj: O-346/05 od 20.04.2020. godine, prevod dokumenta – popis nekretnina poslije umrlog/e od Poreske uprave uz fotokopiju originalnog dokumenta na ... jeziku, fotokopija punomoćni data od O.N. za punomoćnika Osmana Mulahalilovića, advokata iz

Brčkog te za advokatske pripravnike iz iste kancelarije advokata: L. F. i M. A. za potrebe ostavinskog postupka O-346/05, fotokopija smrtovnice na ime O.I.1 broj: 10-202/6-22(2005.god.), fotokopija Ugovora o doživotnom izdržavanju zaključen dana 03.06.2003. godine između O.I.1 i O. N., ovjera Ugovora o doživotnom izdržavanju Osnovnog suda Brčko distrikta BiH broj: R-137/03 od 17.07.2003. godine od sudije Zaima Zečevića, prevod dokumenta od strane sudskog tumača sa ... na bosanski jezik – nasljedstvo iza umrlog od Poreske uprave na dan 11.05.2005. godine uz fotokopiju dokumenta na ... jezik, fotokopija pasoša na ime O.M. broj ..., fotokopija lične karte na ime O.E. broj ..., prevod dokumenta – ljekarsko mišljenje Zavoda za socijalno osiguranje klinike u V. Š., preveden dokument sa ... jezika od strane stalnog sudskog tumača od 13.12.2023. godine uz fotokopiju originalnog dokumenta na ... jeziku, prevod dokumenta bilješke iz kartona na ime O.I.1 – ispis cijelog kartona klinike N. preveden dokument od stalnog sudskog tumača sa ... na bosanski jezik, uz fotokopiju originalnog dokumenta na ... jezik, prevod dokumenta – registracija za ugovorno grupno zdravstveno osiguranje od 08.03.2005. godine na ime O.I.1, preveden dokument od strane stalnog sudskog tumača sa ... na bosanski jezik, uz fotokopiju originalnog dokumenta na ... jezik, prevod dokumenta – sposobnost upravljanja vozilima i upotreba mašina u vezi sa lijekom Orstanorm preveden od strane stalnog sudskog tumača sa ... na bosanski jezik, uz fotokopiju originalnog dokumenta na ... jeziku, nalazi za promjenu na koži-Rosacea preveden dokument i fotokopija originalnog dokumenta na ... jeziku, dopis upućen ovdje tuženoj u vezi sa isplatom sredstava na ime osiguranja za O.I.1 od 04.04.2005. godine – prevod dokumenta od stalnog sudskog tumača sa ... jezika uz fotokopiju originalnog dokumenta na ... jezik, dopis upućen ovdje tuženoj u vezi sa isplatom sredstava na ime pomoći za sahranu od osiguranja za O.I.1 od 22.03.2005. godine – prevod dokumenta od stalnog sudskog tumača sa ... jezika, Ugovor o doživotnom izdržavanju sastavljen od strane advokata Osmana Mulahalilovića, zaključen između O.I.1 i O.N. – preveden dokument sa ... jezika od strane stalnog sudskog tumača, uz fotokopiju originalnog dokumenta na ... jeziku, potvrda o ostavštini od 23.03.2005. godine na ime osiguranika O.I.1– prevod od strane stalnog sudskog tumača sa ... na bosanski jezik, uz fotokopiju originalnog dokumenta na ... jezik, zatim dokumentacija iz ostavinskog spisa O-346/05 i to (budući da se u spisu ne nalazi popis spisa, onda je pročitana sva dokumentacija iz ovog spisa): smrtovnica na ime O.I.1 od 09.06.2005. godine, z.k. izvadak za z.k. uložak broj 677 k.o. G. R., z.k. uložak broj 468 k.o. G.R., z.k. uložak broj 1483 k.o. G. R., z.k. uložak broj 1479 k.o. G. R., popisni list za zemljište broj 245 k.o. B. D., rješenje Vijeća za izlaganje podataka o nekretninama i utvrđivanje prava na zemljištu broj: 01-011-951-245/04 od 18.01.2005. godine, prepis posjedovnog lista broj 888 k.o. G. R., prepis posjedovnog lista broj 296 k.o. Č., prepis posjedovnog lista broj 245 k.o. B. D., prepis posjedovnog lista broj 1440 k.o. G. R., zapisnik Osnovnog suda u Brčkom, broj: O-353/05 od 05.07.2005. godine, DNA od 21.06.2005. godine, dostavnica na ime ovdje punomoćnika tužene uz dostavu poziva, povratnice na ime O.M. i O.E. kao dokaz o uručanju poziva Osnovnog suda u Brčkom, službena zabilješka Osnovnog suda Brčko distrikta BiH broj O-346/05 od 20.04.2020. godine, Ugovor o doživotnom izdržavanju sastavljen kod advokata Osmana Mulahalilovića od 03.06.2003. godine, originalna punomoć data od strane ovdje tužene advokatu Osmanu Mulahaliloviću za zastupanje u ostavinskom postupku, rješenje o nasljeđivanju Osnovnog suda u Brčkom broj O-346/05 od 05.07.2005. godine, dopis predsjednika suda z.k. uredu ovog suda od 13.07.2005. godine, DNA od 08.07.2005. godine, dostavnica za z.k. ured ovog suda uz dostavu rješenja i dopisa, dostavnica za advokata Osmana Mulahalilovića uz dostavu rješenja, dostavnica za Katastar uz dostavu rješenja, dopis predsjednika ovog suda upućen ovdje tuženoj dana 01.09.2005. godine-poziv za uplatu takse, DNA od 29.08.2005. godine, vraćena pošiljka na ime O.N., povratnica na ime O.M. i O.E. uz dostavu rješenja, dopis predsjednika suda upućen advokatu Osmanu Mulahaliloviću od 16.03.2006. godine -poziv za uplatu takse, DNA od

13.03.2006. godine, dostavnica kao dokaz o uručanju poziva za uplatu takse na ime advokat Osman Mulahalilović, dopis predsjednika ovog suda upućen ovdje tuženoj dana 28.04.2006. godine-poziv za uplatu takse, DNA od 12.04.2006. godine, povratnica na ime O.N. -poziv za uplatu takse, DNA od 12.06.2006. godine, pravosnažno rješenje o nasljeđivanju od 05.07.2005. godine, pravosnažno na dan donošenja, podnesak O.N.1 upućen u ostavinski spis sa zahtjevom za dostavu svih zapisnika, molba O.N.1 da mu se dostavi iz ostavinskog spisa pred kime je njegova majka dala nasljedničku izjavu, odgovor na zahtjev predsjednika suda od 07.04.2020. godine, zahtjev O.N.1 za dostavljanje podataka u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u BiH od 09.04.2020. godine, zahtjev za pristup informacijama Pravosudne komisije od 21.04.2020. godine, odgovor na dopis predsjednika suda od 22.04.2020. godine, dopis Tužilaštva Brčko distrikta BiH od 07.08.2020. godine, zahtjev za izdavanje kopije pismena iz arhive od 08.08.2022. godine, uz uplatnicu, zahtjev za kopiranje pismena iz arhive od 03.05.2023. godine uz uplatnicu, te dvije uplatnice na ime Z. A., kao i nalaz i mišljenje vještaka mašinske struke Milovana Andrića od 26.04.2024. godine i vještaka ekonomske struke Sandre Vidaković od 26.04.2024. godine. Provedeni su i dokazi saslušanjem tužitelja O.I., svjedoka S. H., te je provedeno vještačenje po vještaku ekonomske struke Sandri Vidaković i mašinske struke Milovanu Andriću uz usmeno obrazloženje nalaza i mišljenja.

Tužitelj je predložio kao dokaze i saslušanje tužitelja i tužene, te je sud pozivao tuženu preko punomoćnika. Kako tužena nije pristupila na ročišta za glavnu raspravu, a kako se prema članu 291 ZPP-a ne mogu primijeniti nikakve prinudne mjere prema stranci koja se nije odazvala pozivu suda radi saslušanja, niti se stranka može prinuditi na davanje iskaza, a kako tužitelj nije tražio da se isti sasluša u odsutnosti uredno obaviještene tužene, to se ovi dokazi nisu izveli pred sudom, dok je sud cijenio sve navode samog tužitelja datih u ovom postupku, kao i navode iz završnih izlaganja uložениh u formi podneska.

Također, odredbom člana 141 stav 2 ZPP-a je propisano da ako lice koje učestvuje u postupku ili lice koje je kao slušalac prisutno raspravi vrijeđa sud ili druge učesnike u postupku, ometa rad ili se ne pokorava naredbama suda za održavanje reda, sud ga opominje, a ako opomena bude bezuspješna, sud opomenuto lice udaljava iz sudnice ili kažnjava novčanom kaznom do 5.000,00 KM, a može ga i udaljiti i kazniti novčanom kaznom. Stavom 3 istog člana je propisano da ako stranka bude udaljena iz sudnice, ročište se održava i bez njenog prisustva. Budući da je tužitelj više puta usmeno upozoren tokom ovog postupka od strane postupajućeg sudije da ne ometa rad suda, čemu se tužitelj nije pokorio, sud je udaljio tužitelja iz sudnice na ročištu za glavnu raspravu dana 16.09.2024. godine, te je ročište nastavljeno bez tužitelja, posebno jer je imao punomoćnika.

Na osnovu ocjene navoda stranaka, kao i savjesne i brižljive ocjene izvedenih dokaza, kako ocjene svakog dokaza pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, u smislu odredbe člana 8 ZPP-a, sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga.

Među parničnim strankama nije sporno da je O.I.1 bio brat tužitelja, suprug tužene, da je isti preminuo dana 08.03.2005. godine u F., K. Š. gdje je i živio sa tuženom, da je iza njega proveden ostavinski postupak koji se kod ovog suda vodio pod brojem O-346/05, da su kao zakonski nasljednici pozvani njegova supruga, ovdje tužena, te njegovi roditelji O.M. i O.E. budući da O.I.1 i O.N. nisu imali svojih potomaka (djece), te da je doneseno rješenje o nasljeđivanju Osnovnog suda u Brčkom broj O-346/05 od 05.07.2005. godine kojim rješenjem je zaostavština iza O.I.1 uručena njegovoj zakonskoj nasljednici, supruzi O.N., ovdje tuženoj. Nije sporno da je imovina koja je raspravljena pred ovim

sudom obuhvatala nekretnine iz z.k. uložka broj 677 k.o. G.R. gdje je O.I.1 bio upisan sa dijelom 1/16, nekretnine upisane u z.k. uložak broj 468 k.o. G.R. sa djelom 1/16, u p.l. broj 888 k.o. G.R. sa dijelom 1/3, p.l. broj 296 k.o. Č. sa 1/1 i p.l. broj 245 k.o. B. D. sa 1/1. Nije sporna ni činjenica da su ovdje tužena i ostavitelj O.I.1 imali zaključen ugovor o doživotnom izdržavanju te da nekretnine iz tog ugovora i nisu ušle u ostavinsku masu iza umrlog ostavitelja (nekretnine upisane u z.k. uložak broj 1483, z.k. uložak broj 1479 odnosno p.l. broj 1440, sve k.o. G.R.). Nije sporna ni činjenica da su O.M. i O.E. preminuli prije podnošenja ove tužbe.

Međutim, među strankama je sporno da li su nasljedničke izjave od roditelja tužitelja uzete na zakonit način tokom ostavinskog postupka koji se vodio kod ovog suda pod brojem O-346/05, da li je O.I.1 bio sposoban da shvati značaj svoje izjave u vrijeme zaključenja ugovora o doživotnom izdržavanju sa ovdje tuženom, te da li je već raspravljena imovina pred sudom u K. Š. koja je obuhvaćena drugim stavom petita uređenog tužbenog zahtjeva tužitelja (automobil, ušteđevina, životno osiguranje, dakle pokretne stvari), pa je sud u pravcu spornih činjenica utvrdio sljedeće.

Uvidom u Ugovor o doživotnom izdržavanju zaključen dana 03.06.2003. godine, sastavljen kod advokata Osmana Mulahalilovića iz Brčkog, potpisan od strane primaoca izdržavanja O.I.1 i davaoca izdržavanja O.N., sud je utvrdio da je primalac izdržavanja davaocu izdržavanja ostavio za slučaj svoje smrti nekretnine označene kao k.č. 434/3, njiva ..., 6.klase, površine 568 m² i k.č. 434/4, njiva ..., 6.klase, površine 563 m², upisane u p.l. broj 1440 k.o. G. R., što po starom premjeru odgovara nekretninama označenim kao k.č. broj 484/3, oranica ..., površine 563 m², upisana u z.k. uložak broj 1479 k.o. R., kao i sve pokretne stvari, predmete domaćinstva, gotov novac koji se kod njega zateknu u momentu smrti. Sud je nadalje utvrdio da su strane ugovora ugovorile zajednicu života te se davalac izdržavanja obavezala da će primaoca izdržavanja izdržavati, pomagati u bolesti, liječiti, njegovati, za slučaj smrti ukopati po mjesnim vjerskim običajima te mu podići nišane. Ugovor je ovjeren kod Osnovnog suda Brčko distrikta BiH pod brojem: R-137/03 od 17.07.2003. godine pred sudijom Zečević Zaimom kojom prilikom je postupajući sudija utvrdio identitet ugovornih stranaka, pročitao Ugovor o doživotnom izdržavanju, te su stranke, nakon što su propisno upozorene, izjavile da je Ugovor zaključen njihovom slobodnom voljom, te su svojeručno i potpisale Ugovor koji je sačinjen u šest primjeraka, te su dva primjerka zadržana u sudskom spisu. Sudija je svojim potpisom ovjerio Ugovor o doživotnom izdržavanju.

Sud nije cijenio druge priložene Ugovore o doživotnom izdržavanju koji su prevedeni sa ... na bosanski jezik (a koji su prethodno prevedeni sa bosanskog na ... jezik) budući da je za sud mjerodavan Ugovor kojeg je ovjerio sudija svojim potpisom.

Iz zapisnika Osnovnog suda u Brčkom broj: O-353/05 (pravilan broj O-346/05 što je ispravljeno službenom zabilješkom od 20.04.2020. godine) od 05.07.2005. godine sud je utvrdio da je dana 05.07.2005. godine održana rasprava u ostavinskom postupku u vezi raspravljanja zaostavštine iza umrlog O.I.1, da su na raspravu pristupili O.M., O.E. (roditelji umrlog O.I.1), te punomoćnik F. L., advokatski pripravnik u kancelariji advokata Osmana Mulahalilovića po osnovu punomoći koja je uložena u ostavinski spis (od datuma 22.06.2005. godine u kojoj je O.N. ovlastila advokata i njegove saradnike, između ostalog i F.L., da u njeno ime mogu dati nasljedničku izjavu kojom se prihvata nasljeđa koje joj po zakonu pripada). O.M. i O.E. su priznali Ugovor o doživotnom izdržavanju, pa su se na preostaloj imovini prihvatili svojih zakonskih nasljednih dijelova te su iste ustupili snahi, O.N., ovdje tuženoj. Punomoćnik O.N. se u njeno ime i za njen račun prihvatio njenog zakonskog nasljednog dijela, kao i ustupljenih joj nasljednih dijelova. Sud je utvrdio i da

je na zapisniku, kao i na rješenju o nasljeđivanju naznačeno da je isto sastavio predsjednik suda Jadranko Grčević.

Iz iskaza svjedoka S. H. slijedi da je tokom 2005. godine bio zaposlenik Osnovnog suda Brčko distrikta BiH, dakle u periodu kada je doneseno rješenje o nasljeđivanju broj O-346/05 od 05.07.2005. godine, da je radio kao stručni saradnik, između ostalog, i na ostavinskim postupcima po ovlaštenju predsjednika suda, da je on kao stručni saradnik izdavao naredbe za pozivanje nasljednika na ostavinsku raspravu, da je vodio ostavinsku raspravu na zapisnik ali sve pod kontrolom predsjednika suda, te je predsjednik suda potpisivao rješenja o nasljeđivanju. Smatra da je postojao akt – naredba/ovlaštenje da stručni saradnik postupa u ostavinskom postupku. Ističe, kada mu je na uvid dat zapisnik sa ostavinske rasprave od 05.07.2005. godine, da je predsjednik suda Jadranko Grčević potpisao zapisnik. Ističe i da je zakonska odredba tada bila da se nasljednička izjava može dati pred sudom, a ne strogo pred sudijom pojedincem.

Iz akta Poreske uprave – nasljedstvo iza umrlog, preveden dokument sa ... jezika od stalnog sudskog tumača, sud je utvrdio da je u K. Š. proveden ostavinski postupak iza O.I.1, da je prisutna u ostavinskom postupku bila O.N., te da je sva imovina u zaostavštini koja je ostala iza O.I.1 bračna stečevina, te da su supružnici O.I.1 i O.N. imali sastavljen ugovor o izdržavanju u vezi sa nepokretnom, pokretnom imovinom u kući i novcem. Kao imovina preminulog u tom aktu je navedena: nepokretna imovina i pokretne stvari u Bosni i Hercegovini, te transport: sredstva na privatnom računu umrlog, potraživanja za platu, sredstva po osnovu poreskog suficita za 2005. godinu, putnički automobil M.B.-E ..., te životno osiguranje, pomoć za sahranu i pokretne stvari u stanu u Š. ½ jer je ½ bila bračna imovina živeće supruge. Navedeno je također da je korisnik osiguranja supruge osiguranika O.I.1 (dakle ovdje tužena).

Iz nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke Sandre Vidaković od 26.04.2024. godine slijedi da je vještak za izradu nalaza koristila prevod akta nasljedstva iza umrlog na jezik koji je u upotrebi u sudu i na ... jeziku, broj registracije nasljedstva 2005.07.2208-0, F. S. J., sa pečatom Poreske uprave, filijale u K. 03.05.2005. godine, te je kao zadatak vještak imala da izvrši preračun ... kruna u konvertibilne marke prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan izrade nalaza. Vještak je na strani 7 i 8 nalaza tabelarno prikazala imovinu, transport, osiguranje, obaveze preminulog, dugove živeće supruge te je na ime bračne imovine preminulog uz obaveze prikazala iznos od 38.692,116 KM, na ime bračne imovine živeće supruge uz obaveze iznos od 6.459,7644 KM, dakle ukupno iznos od 45.151,88 KM. U navedenoj tabeli vještak je koristila iznose iz originalnog dokumenta akta nasljedstva.

Vještak mašinske struke Milovan Andrić je u svom nalazu od 26.04.2024. godine prikazao vrijednost vozila M.-B. E ... CDI, ... na iznos od 70.875,90 KM na dan rješenja o nasljeđivanju 05.07.2005. godine, a do tog iznosa je došao tako što je od vrijednosti novog vozila oduzeo amortizaciju 10% na ime starosti vozila od 6 mjeseci obzirom na podatak kojeg je vještak imao o prvoj registraciji tog vozila 19.01.2005. godine u odnosu na datum donošenja rješenja o nasljeđivanju 05.07.2005. godine.

Sud je u cjelosti poklonio vjeru nalazima, mišljenjima i iskazima vještaka ekonomske i mašinske struke cijeneći iste relevantnim, objektivnim, stručnim, u skladu sa pravilima struke i vještine, koristeći svu potrebnu dokumentaciju, te posebno cijeneći i dugogodišnje iskustvo vještaka, te je sud cijenio da su vještaci adekvatno odgovorili na postavljene im zadatke.

Odredbom člana 157 Zakona o nasljeđivanju („Službeni list SRBiH“, broj: 7/80 i 15/80), koji zakon se primjenjivao u vrijeme vođenja ostavinskog postupka iza umrlog O.I.1 2005. godine, je propisano da je za raspravljanje zaostavštine nadležan opštinski sud. Sve odluke u toku postupka donosi sudija pojedinac. Odredbom člana 158 istog Zakona je propisano da izvođenje dokaza i uzimanje izjave o odricanju od nasljeđa vrši sudija sa zapisničarom. Ostale izjave i prijedloge stranaka mogu uzimati na zapisnik i drugi ovlašteni radnici u sudu. Odredbom člana 159 je propisano da se o radnjama izvršenim u postupku sastavlja zapisnik. Zapisnik potpisuju stranke ako su prisustvovala radnji u postupku, sudija i zapisničar odnosno drugi ovlašteni radnik koji je sastavio zapisnik.

Imajući u vidu odredbe Zakona o nasljeđivanju koje su se primjenjivale 2005. godine u postupku raspravljanja zaostavštine, te cijeneći i iskaz svjedoka S. H. u vezi sa materijalnom dokumentacijom u spisu (zapisnikom i rješenjem o nasljeđivanju), sud je utvrdio da je S. H., kao stručni saradnik Osnovnog suda Brčko distrikta BiH 2005. godine te kao ovlašteni radnik suda po nalogu/ovlaštenju od strane predsjednika suda (koje je imao S. H., a što slijedi iz njegovog iskaza), mogao uzeti izjavu od nasljednika (nasljedničku izjavu) kojom se prihvataju svojih zakonskih nasljednih dijelova, pa dalje iste ustupaju sunasljedniku. Dakle, stručni saradnik nije mogao uzeti izjavu kojom se nasljednik odriče od nasljeđa, a što ovdje nije slučaj. Kako je postupao pod kontrolom i nadzorom predsjednika suda (kako to iznosi svjedok S. H.), svu dokumentaciju (dokaze) je pregledao predsjednik suda, pregledao je i zapisnik od 05.07.2005. godine, kojeg je i potpisao prema navodima svjedoka, te je potpisao rješenje o nasljeđivanju (odnosno, po ovlaštenju predsjednika, zamjenik – sudija budući da rješenje o nasljeđivanju nije potpisao stručni saradnik S. H. niti D.M. (stručni saradnik koji je mijenjao S.H. kada je bio privremeno nesposoban za rad zbog bolesti), koji potpis se nalazi na nekim dnevnim naredbama sudije iz ostavinskog spisa O-346/05). Dakle, stručni saradnik S. H. je samo primio nasljedničke izjave na zapisnik i to nasljedničku izjavu O.M. i O.E. kojom priznaju ugovor o doživotnom izdržavanju, dok se na preostaloj imovini prihvataju svojih zakonskih nasljednih dijelova, te iste ustupaju snahi O.N., te i nasljedničku izjavu ovlaštenog punomoćnika O.N. koji se u njeno ime i za njen račun prihvatio njenog zakonskog nasljednog dijela, kao i ustupljenih joj dijelova. Sud je u cjelosti poklonio vjeru iskazu svjedoka S. H. cijeneći iskaz logičnim i u vezi sa materijalnom dokumentacijom u spisu, kao i sa materijalnim važećim propisima u vrijeme uzimanja nasljedničkih izjava.

Stoga, po ocjeni ovog suda, ovako uzete nasljedničke izjave na zapisnik kod ovog suda dana 05.07.2005. godine nisu ništave budući da preduzimanje radnji u ostavinskom postupku nije bilo u suprotnosti sa prinudnim propisima, sa Ustavom Bosne i Hercegovine ili sa moralom društva (odredba člana 103 Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i "Službeni list R BiH", broj 2/92, 13/93, 13/94; u daljem tekstu ZOO)).

Uvidom u pismenu nasljedničku izjavu O.M., sina I., koja je napisana za potrebe ostavinskog postupka O-346/05 iza umrlog O.I.1 i koji prepis (koji je uložen u spis ovog suda kao dokaz) je ovjeren kod ovog suda pod brojem Ov.br.2898/2005 dana 05.07.2005. godine, sud je utvrdio da je nasljednička izjava O.M. glasila tako da se prihvata svog zakonskog nasljednog dijela koji mu po zakonu pripada iza pokojnog sina i ne osporava pravo na nasljeđivanje drugim nasljednicima. Međutim, tužitelj nijednim dokazom ne dokazuje da je ova nasljednička izjava zaista uložena u ostavinski spis O-346/05 (ova pisana izjava se ne nalazi u ostavinskom spisu), niti da je ista zaprimljena kod ovog suda (pismeno ne sadrži prijemni pečat ovog suda), a datum ovjere prepisa originalnog dokumenta kod suda ne znači samo po sebi da je ta izjava i predana ovom sudu preko pisarnice za prijem dokumenta ili na samom ročištu u toku ostavinske rasprave.

Odredbom člana 139 Zakona o nasljeđivanju SRBiH je propisano da se izjava o odricanju od nasljeđa ili o primanju nasljeđa ne može opozvati. Ako se po davanju izjave o odricanju od nasljeđa pronađe imovina za koju se u vrijeme davanja izjave nije znalo da pripada zaostavštini, nasljednik koji je dao takvu izjavu može, u roku koji mu sud odredi, tražiti da mu se prizna pravo nasljedstva na dio koji mu po zakonu pripada na novopronađenu imovinu. Nasljednik može tražiti poništenje izjave iz stava 1. ovog člana ako je ona izazvana prinudom ili prijetnjom, ili je data usljed prevare ili u zabludi.

Poništenje nasljedničke izjave zbog mana volje može se tražiti u rokovima propisanim odredbama Zakona o obligacionim odnosima za rušljive ugovore.

Odredbom člana 111 ZOO-a je propisano da je ugovor rušljiv kada ga je zaključila strana ograničeno poslovno sposobna, kada je pri njegovom zaključenju bilo mana u pogledu volje strana, kao i kad je to ovim zakonom ili posebnim propisom određeno. Odredbom člana 117 ZOO-a je propisano da pravo zahtijevati poništenje rušljivog ugovora prestaje istekom roka od jedne godine od saznanja za razlog rušljivosti, odnosno od prestanka prinude (1). To pravo u svakom slučaju prestaje istekom roka od tri godine od dana zaključenja ugovora.

Tužitelj tokom ovog postupka nije dokazivao niti dokazao da je u rokovima propisanih članom 117 ZOO-a O.M., O.E. ili neko drugo ovlašteno lice tražilo poništenje nasljedničke izjave koja je data na zapisnik kod ovog suda dana 05.07.2005. godine u ostavinskoj raspravi iza umrlog O.I.1 zbog zablude (ako nisu imali saznanja da je umrli O.I.1 sa O.N. zaključio Ugovor o doživotnom izdržavanju, te ako bi, da su znali za ovu činjenicu, njihova nasljednička izjava bila drugačija) ili prevare, prinude i prijetnje, niti je dokazao da su nasljedničke izjave njegovih roditelja, date na zapisnik kod ovog suda, poništene. Također, ovaj sud cijeni da su nasljedničke izjave zakonskih nasljednika iza O.I.1, koje su neopozive, upravo date na zapisnik kod ovog suda, dok u pisanoj formi nasljednička izjava O.M. nije predata ovom sudu u ostavinskoj raspravi. Sud ipak cijeni da se pisana nasljednička izjava O.M. i ne razlikuje od izjave date na zapisnik, dakle u obje izjave se on prihvata svog zakonskog nasljednog dijela, ali je na zapisnik kod suda svoj dio kojeg se prihvatio poklonio ovdje tuženoj ustupanjem svog nasljednog dijela, što je učinila i O.E., a sud napominje da sve do diobe svaki nasljednik može prenijeti svoj nasljednički dio, potpuno ili djelimično samo na sunasljednike.

Odredbom člana 43 Zakona o nasljeđivanju SRBiH je propisano da smanjenje raspolaganja testamentom i vraćanje poklona kojim je povrijeđen nužni dio mogu tražiti samo nužni nasljednici. Odredbom člana 44 istog Zakona je propisano da se smanjenje raspolaganja testamentom može tražiti u roku od tri godine od proglašenja testamenta, a vraćanje poklona u roku od tri godine od smrti ostaviočeve odnosno od dana kada je rješenje o njegovom proglašenju za umrlog, odnosno rješenje kojim se utvrđuje njegova smrt postalo pravosnažno. Identične odredbe sadržane su i u Zakonu o nasljeđivanju („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 36/2017), odredbe 47 i 48.

Odredbom člana 28 stav 1 Zakona o nasljeđivanju SRBiH je propisano da su nužni nasljednici: djeca umrlog, njegovi usvojenici i njegov bračni drug, a ista odredba je sadržana i u važećem Zakonu o nasljeđivanju (odredba člana 32 stav 1).

Sud cijeni da tužitelj tokom ovog postupka izvedenim dokazima nije dokazao da je blagovremeno, dakle tri godine od smrti O.M. ili O.E., tražio vraćanje poklona zbog povrede nužnog dijela prema njemu kao nužnom nasljedniku, sinu O.M. i O.E., koji su

svoje zakonske nasljedne dijelove, kojih su se prihvatili, dalje ustupili (poklonili) ovdje tuženoj.

Zbog svega navedenog sud ne može usvojiti ni dio tužbenog zahtjeva kojim tužitelj traži da se utvrdi da su roditelji tužitelja zakonski nasljednici sa od po ¼ dijela na nekretninama koje su obuhvaćene rješenjem o nasljeđivanju koje je pravosnažno, a koje nije poništeno, stavljeno van snage, niti je utvrđena ništavost tog rješenja, kao ni datih nasljedničkih izjava, a po osnovu kojeg rješenja su izvršeni upisi prava u zemljišno knjižni i katastarski operat.

Sud nalazi i da činjenica da je rješenje o nasljeđivanju postalo pravosnažno istog dana kada je i doneseno, dakle prije nego je rješenje i izrađeno kako to navodi tužitelj, ne dovodi do ništavosti rješenja o nasljeđivanju budući da su svi zakonski nasljednici usmeno upoznati koja imovina ulazi u ostavinsku masu te kome se ista uručuje na osnovu datih nasljedničkih izjava, a sud cijeni i da predmet tužbenog zahtjeva nije utvrđenje ništavosti rješenja o nasljeđivanju.

Nadalje, kako je sud utvrdio da izjave zakonskih nasljednika O.M. i O.E. date na zapisnik kod ovog suda u ostavinskoj raspravi dana 05.07.2005. godine nisu ništave niti su poništene, a kako su se izjave odnosile i na priznanje ugovora o doživotnom izdržavanju koji su zaključili ovdje tužena i O.I.1 dana 03.06.2003. godine, to sud cijeni da zakonski nasljednici iza umrlog O.I.1 nisu osporavali ovaj Ugovor u toku ostavinske rasprave. Sud nalazi da je ovaj Ugovor bio od značaja i za ostavinski postupak u K. Š., a po osnovu Ugovora imovina: nekretnine označene kao k.č. 434/3, njiva ..., 6.klase, površine 568 m² i k.č. 434/4, njiva ..., 6.klase, površine 563 m², upisane u p.l. broj 1440 k.o. G. R., što po starom premjeru odgovara nekretninama označenim kao k.č. broj 484/3, oranica ..., površine 563 m², upisana u z.k. uložak broj 1479 k.o. R., kao i sve pokretne stvari, predmete domaćinstva, gotov novac koji se kod O.I.1 zateknu u momentu smrti, pripadaju ovdje tuženoj kao davaocu izdržavanja i jednom od zakonskih nasljednika.

Po osnovu akta Poreske uprave – nasljedstvo iza umrlog, preveden dokument sa ... jezika od stalnog sudskog tumača, sud je utvrdio da je u momentu smrti O.I.1 u F., O.I.1 imao, pored nekretnina u Bosni i Hercegovini, pokretne stvari u K. Š. i to predmete domaćinstva, automobil M. B. -E ... CDI, ušteđevinu i iznos na ime životnog osiguranja, a koje pokretne stvari su ovdje predmet drugog dijela tužbenog zahtjeva tužitelja, dok predmet tužbenog zahtjeva tužitelja nisu nekretnine koje su obuhvaćene Ugovorom o doživotnom izdržavanju od 03.06.2003. godine.

Prije svega sud nalazi da tužitelj ne traži poništenje Ugovora o doživotnom izdržavanju (dakle nema takvog zahtjeva u tužbi), ali iznosi navode i dokaze kojim pokušava da dokaže da je O.I.1 u momentu zaključenja Ugovora o doživotnom izdržavanju bio teškog zdravstvenog stanja, pa će sud cijeliti postoje li osnovi za utvrđenje ništavosti ovog Ugovora, a sve kao prethodno pitanje za odlučivanje po drugom dijelu postavljenog tužbenog zahtjeva tužitelja. Iz izvedenih dokaza (ljekarsko mišljenje i druga medicinska dokumentacija, kao i opis uticaja pojedinih medikamenata (Lanzoma, Orstanorma) sud sa sigurnošću nije mogao utvrditi činjenicu da je O.I.1 u vrijeme zaključenja Ugovora o doživotnom izdržavanju bio sa smanjenom sposobnošću za rasuđivanje ili potpuno isključenom sposobnošću, da je bio smrtno bolestan (dakle da boluje od teške i neizlječive bolesti), te da je za to znala i njegova supruga ovdje tužena prilikom zaključenja Ugovora o doživotnom izdržavanju, a sama činjenica da je Ugovor zaključen dana 03.06.2003. godine, a da je O.I.1 preminuo dana 08.03.2005. godine, dakle skoro dvije godine nakon zaključenja Ugovora, ukazuje da Ugovor nije protivan moralu

društva, da nije zaključen pod nedopuštenom pobudom primaoca izdržavanja za što je znao ili morao znati davalac izdržavanja, niti je Ugovor zaključen radi izigravanja prava nasljednika u situaciji kada su zakonski nasljednici i imovinu koja nije bila obuhvaćena Ugovorom poklonili ovdje tuženj. Tužitelj nije dokazao da je O.I.1 zaista u vrijeme zaključenja Ugovora o doživotnom izdržavanju koristio lijekove Lanzom i Orstanorm, te da su ti lijekovi izazvali nuspojave kod O.I.1 u vidu gubljenja pamćenja, dezorijentisanosti i drugo.

S druge strane, odredbom člana 54 Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 43/082 i 72/82 – 1645, „Službeni list R BiH“, broj: 2/92-5,13/94-189) je propisano da u sporovima o imovinskopравnim zahtjevima nadležnost suda Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (konkretno Bosne i Hercegovine) postoji ako se na teritoriji Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (konkretno Bosne i Hercegovine) nalazi imovina tuženog ili predmet koji se tužbom traži. Odredbom člana 56 istog Zakona je propisano da isključiva nadležnost suda Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (konkretno Bosne i Hercegovine) postoji u sporovima o pravu vlasništva i o drugim stvarnim pravima na nekretnini, u sporovima zbog smetanja posjeda na nekretnini, kao i u sporovima nastalim iz zakupnih ili najamnih odnosa u pogledu nekretnine, ili iz ugovora o korištenju stana ili poslovnih prostorija, ako se nekretnina nalazi na teritoriji Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (konkretno Bosne i Hercegovine). Odredbom člana 59 ovog Zakona je propisano da u sporovima o imovinskim odnosima bračnih drugova u pogledu imovine u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (konkretno Bosni i Hercegovini) nadležnost suda Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (konkretno Bosne i Hercegovine) postoji i kad tuženi nema prebivalište u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (odnosno u BiH), a tužilac u vrijeme podnošenja tužbe ima prebivalište ili boravište u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (odnosno u BiH). Ako se pretežni dio imovine nalazi u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (odnosno u BiH), a drugi dio u inostranstvu, sud Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (odnosno BiH) može odlučivati o imovini koja se nalazi u inostranstvu samo u sporu u kome se odlučuje i o imovini u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (Bosni i Hercegovini) i to samo ako tuženi pristaje da sudi sud Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (Bosne i Hercegovine).

Budući da je ostavinski postupak vođen za imovinu koja se na imenu umrlog O.I.1 vodila u K. Š. u vezi pokretnih stvari (a što tužena i ne spori, te u tom pravcu i ističe prigovore presuđene stvari, dvostruke litispencije i prigovor mjesne nenadležnosti ovog suda), sud cijeni da se postupalo po odredbi člana 54 u vezi sa odredbom člana 59 stav 2 Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima te da je u Bosni i Hercegovini raspravljeno sve za što je Bosna i Hercegovina isključivo nadležna (nekretnine iza O.I.1), dok se sva pokretna imovina koja se nalazila u K. Š., a koja je ujedno bila obuhvaćena i Ugovorom o doživotnom izdržavanju, kojeg zakonski nasljednici pred ovim sudom nisu osporavali, raspravila u K. Š. te i ukoliko su tačni navodi tužitelja da O.M. nije pozvan na ostavinsku raspravu u K. Š., niti je imao putnu ispravu po osnovu koje bi mogao otići u K. Š. (kopija pasoša na ime O.M.), te prigovore i utvrđenje eventualne ništavosti tužitelj može podnositi i tražiti u K. Š., a ne pred ovim sudom koji nije nadležan da cijeni rad organa K. Š. u provođenju ostavinske rasprave.

Dakle, kako tužitelj tužbenim zahtjevom nije obuhvatio nekretnine iz Ugovora o doživotnom izdržavanju, te kako nije dokazao da je ništav Ugovor o doživotnom izdražavanju (sud je primijenio i odredbu člana 249 ZPP-a kada je cijenio da li je Ugovor

o doživotnom izdržavanju ništav), a kako se imaju primijeniti i odredbe Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima, to sud cijeni da tužbeni zahtjev u drugom dijelu nije osnovan iz svih naprijed iznesenih razloga.

Također, sud cijeni da drugim dijelom tužbenog zahtjeva tužitelj traži predaju u posjed idealnih dijelova na automobilu, a u nemogućnosti isplatu protuvrijednosti u novcu, kao i isplatu ušteđevine i životnog osiguranja u skladu sa idealnim dijelovima koji bi pripali O.M. i O.E., ali kako O.M. i O.E. nisu u položaju tužitelja u ovom postupku, te se njima ne može izvršiti isplata u novcu, a tužitelju se ne može isplatiti sav iznos novca prema idealnim dijelovima njegovih roditelja budući da nije jedini nasljednik iza svojih roditelja, to je u ovom smislu prigovor nedostatka aktivne legitimacije kojeg je istakao tuženi dijelom osnovan.

Sud je cijenio i drugu materijalnu dokumentaciju iz spisa, ali istu posebno ne obrazlaže budući da ti dokazi nisu od uticaja na drugačiju odluku suda u ovoj pravnoj stvari, dok je sud cijenio i obrazložio nalaze vještaka, te istim poklonio vjeru, ali također isti nisu od uticaja na drugačiju odluku suda u ovoj pravnoj stvari.

Sud je odbio provođenje dokaza koje je tužitelj uložio u fazi glavne rasprave (izjava i uvjerenje od 09.09.2024. godine) budući da se njima dokazuju nesporne i irelevantne činjenice u ovom postupku, a sud je cijenio da bi usvajanjem tih prijedloga dokaza vodilo ka odugovlačenju postupka (jer se na iste druga strana mora izjasniti, a tužena se protivila njihovom provođenju).

Odluku o troškovima postupka sud je donio na osnovu odredbe člana 120 stav 1 ZPP-a obzirom da je tužena u cijelosti uspjela u sporu, u vezi sa odredbom člana 12 i 13 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službene novine Federacije BiH“, broj: 22/04 i 24/04), Zakona o advokatskoj djelatnosti u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 4/19), kao i u skladu sa odredbama Zakona o sudskim taksama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 5/01, 12/02, 23/03 i 11/20).

Sud je tuženoj priznao troškove za radnje sastava odgovora na tužbu prema prvobitno označenoj vrijednosti spora u visini od 421,20 KM u koji iznos je uključen PDV (u granicama zahtjeva tužene), zatim za zastupanje tužene na pripremnom ročištu dana 06.03.2023. godine iznos od 421,20 KM, za zastupanje na nastavcima pripremnog ročišta na dane 06.04.2023., 23.05.2023., 11.09.2023., 24.11.2023., 22.01.2024., 07.02.2024. godine u iznosima od po 210,60 KM (50% iznosa nagrade za nastavke ročišta), za zastupanje na glavnoj raspravi dana 08.04.2024. godine iznos od 421,20 KM (u granicama zahtjeva tužene), za zastupanje na nastavku glavne rasprave dana 05.07.2024. godine iznos od 210,60 KM, za sastav obrazloženog podneska od 05.08.2024. godine iznos od 1.351,00 KM u skladu sa iznosom prosječne plate u FBiH u mjesecu u kojem je preduzeta procesna radnja (tužena je tražila iznos od 2.597,40 KM kao 50% punog iznosa nagrade prema odredbi člana 13 stav 1 tačka 5 b)), za zastupanje tužene na nastavku ročišta za glavnu raspravu dana 16.09.2024. godine iznos od 1.351,00 KM u skladu sa iznosom prosječne plate u FBiH u mjesecu u kojem je preduzeta procesna radnja (tužena je tražila iznos od 2.597,40 KM kao 50% punog iznosa nagrade prema odredbi člana 13 stav 1 tačka 5 a)), na ime plaćene takse na odgovor na tužbu 100,00 KM, koji ukupni troškovi iznose 5.539,80 KM, koji iznos je sud dosudio tuženoj.

Kako tužitelj nije uspio u sporu, to mu ne pripadaju traženi troškovi postupka.

Sudija
Alisa Musić

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od 30 dana od dana prijema prepisa presude, koja se putem ovog suda podnosi Apelacionom sudu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u dovoljnom broju primjeraka za sud i stranke.